

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 21.2.2007
COM(2007) 60 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

ЕДИНЕН ПАЗАР ЗА ГРАЖДАНИТЕ

Междинен доклад до пролетната сесия на Европейския съвет през 2007 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Общи положения.....	3
2.	Визия за 21 век	4
3.	Представяне на визията за единния пазар	7
4.	Заключение	9
Приложение: Постигания на единния пазар към днешна дата.....		11

***„Европа няма да бъде изградена с едно махване на магическа пръчица, нито ще бъде създадена по някакъв общ план; Тя ще бъде построена чрез конкретни действия“
(Роберт Шуман)***

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Единният пазар е един от конкретните успехи на Европейския съюз. За отделните граждани, той означава правото да живеят, работят, учат или се пенсионират в друга държава-членка на ЕС. За потребителите, той означава по-високо качество и стандарти за безопасност, и един по-богат избор на стоки и услуги на по-ниски цени. За бизнеса, той означава извършване на дейността на базата на обща рамка от правила и изгода от достъпа до вътрешен пазар от 500 милиона потребители. За Европа като цяло, той означава по-открито общество и по-конкурентноспособна икономика, в която се откриват нови възможности, социалните права се уважават и се зачитат високи стандарти по отношение на здравето, безопасността и околната среда.

Откакто Комисията започна инициативата за вътрешния пазар през 1985 г., единният пазар извървя дълъг път относно превръщането на четирите свободи, вградени в Договора – свободно движение на хора, стоки, услуги и капитали, в една реалност. Това е позволило създаването на единната валута и е довело до осезаеми придобивки за европейските граждани и бизнеса - премахването на граничния контрол, разпространението на единната валута, по-конкурентна бизнес среда, възможността за обучение или работа в друга държава-членка, по-евтини въздушни полети и мобилни комуникации, ако трябва да изброим някои от тях ¹.

Единният пазар също е бил източник на значителни ползи за европейската икономика като цяло: през периода 1992-2006 г. изчислените придобивки от единния пазар възлизат на 2,2 процента от европейския брутен вътрешен продукт и 2,75 милиона допълнителни работни места. Инициативата за единния пазар е много повече от само едно решение в областта на икономическата политика. От началото, то беше придружено от социален и икономически дневен ред, подкрепено от европейски структурни фондове, които позволиха гражданите от всички региони да бъдат обвързани с едно отваряне на пазара и да се възползват от него.

В световен мащаб, заедно с еурото, единният пазар е станал важен символ на волята на европейските държави-членки да работят заедно, като напълно зачитат върховенството на закона и с взаимно уважение и доверие. В резултат на това, ЕС е бил водещ пример, често е установявал глобални стандарти, демонстрирайки, че конкурентноспособни открити пазари могат да са напълно съвместими с високи социални, екологични и здравни стандарти.

Единният пазар е динамична, постоянно развиваща се и адаптираща се към новите реалности система. Като такава, той никога няма да бъде „финализиран“ или „завършен“. В повечето области е налице солидна регулаторна рамка, но все още има празноти и правилата не винаги се прилагат и налагат. Нови видове бариери се появяват заедно с развитието на пазарите. Изгодите на единния пазар за потребителите и малкия бизнес трябва да бъдат запазени, като ползите от него се почувстват с пълна сила от последните. Появяват се нови форми на мобилност и правилата за управление на свободното движение на работната сила трябва да бъдат модернизирани.

¹ Приложението дава по-задълбочени илюстрации на постиженията на единния пазар до сега.

Докато първоначалният фокус на единния пазар беше върху премахването на главните пречки по границите пред бизнеса, единният пазар на 21 век трябва да се развие, за да направи пазарите по-ефикасни и да предостави още по-осезаеми облаги едновременно на европейските граждани, предприемачи, работници и потребители в един уголемен ЕС.

За да постигне това, единният пазар на 21 век трябва да се справи с промени като:

- глобализацията, която предлага много възможности, но която направи по-интензивен конкурентния натиск, пред който е изправен европейския бизнес, и която във все по-голяма степен заличава разликата между вътрешни и външни пазари;
- структурните промени, породени от развитието на икономика, базирана на знанието, нарастващата роля на услугите в икономиката, увеличената енергийна зависимост, промяната в климата и застаряващото население;
- уголеменият, по-разнообразен ЕС, който се увеличи от общност от 12 страни-членки на съюз на 27 държави в наши дни.

Единният пазар на ЕС дава на европейците солидна основа, облягайки се на която те могат да се адаптират към променящите се реалности. Но той трябва да се развива и да се адаптира с цел да запази своята значимост и своят принос към икономическия растеж и социалното сближаване. Той трябва да заеме такова положение, че чрез насърчаване на развитието на качествени правила и стандарти, които са образец в световен мащаб, да позволи на европейските граждани и бизнеси да се възползват от възможностите на глобализацията.

Междинният доклад представя гледище за единния пазар през 21 век. Той ще бъде последван от пълен преглед на единния пазар и предложения за по-нататъшни действия, които ще се състоят през есента на 2007 г.

Той е съставен на базата на резултатите на публична консултация, на няколко допитвания „Евробарометър“, на публично изслушване², също както и на приноса на други европейски институции³. Целта на доклада е да представи първите насоки за продължаващия преглед и да нахвърли нова визия за единния пазар на бъдещето.

2. ВИЗИЯ ЗА 21 ВЕК

Европа на 21 век е неразделна част на световната икономика. Просперитетът на Европа е и ще бъде резултат на премахването на бариери и създаване на открити пазари. Тази отвореност стана възможна и беше улеснена от една солидна регулаторна рамка. Принципите на единния пазар остават непроменени. Предизвикателството на 21 век е да се адаптира прилагането на тези принципи: да се осигури правилната регулаторна рамка, да се гарантира нормалното функциониране на пазарите, да се насърчи конкурентноспособността и да се отговори на динамизма и промяната, които

² Документация и констатации могат да бъдат намерени на:
http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/index_en.htm

³ Виж Становище на Икономическия и социален комитет от 17 януари 2007 г. относно Преглед на единния пазар INT/332 – CESE 89/2007 EN/o.

произтичат директно от европейския ангажимент в световната икономика. Целта на единния пазар на 21 век е да се направят пазарите по-ефективни в изгода на европейските граждани, потребители и бизнеса и да се насърчи създаването на една конкурентноспособна и стабилно развиваща се Европа. ЕС трябва да гарантира, че отварянето на пазарите и увеличената конкуренция ще имат за резултат коректни търговски практики, за да се максимизира благоденствието на потребителите и ще продължи да допринася за икономически растеж и отваряне на нови работни места. ЕС също така трябва да е добре подготвен, за да се справя ефективно с рисковете, свързани със сигурността, здравеопазването и безопасността, които са вътрешноприсъщи на една отворена икономика.

Пълноценно функциониращият единен пазар, поддържан от солидна и гъвкава регулаторна рамка и стабилна валута, е средство за постигане на много цели. Той е от ключово значение за качеството на живот, за насърчаването на иновациите, за подпомагането на растежа и откриването на работни места, както и за създаването на изгоди за европейските потребители. Той е начин да се отговори на и да се придаде форма на силите на глобализацията. Той насърчава вътрешната конкуренция, което е от съществено значение за външната конкурентноспособност. Той стимулира единен подход към стандартите за безопасност, за здравеопазване, към тези отнасящи се за работното място и за околната среда, които се изискват за да има единен пазар без изкривявания – стандарти, които трябва да бъдат спазвани от партньорите по света, ако искат да се възползват от изгодите на единния пазар. Посредством ЕИП и в нарастваща степен чрез Европейската политика за съседство, правилата и стандартите на единния пазар се разпростират отвъд границите на ЕС. Често светът гледа към Европа и приема стандартите, които са установени там. Това дава предимство на тези, които вече са подготвени да приемат тези стандарти и би допринесло за подобряване на условията за живот и работа в световен мащаб.

Единният пазар на 21 век ще бъде:

- **Единен пазар за потребителите и гражданите:** единният пазар създава ползи за потребителите чрез разширяване на техния избор и снижаването на цените и ги защитава чрез стандарти за безопасност на хранителните продукти и стоките, чрез значителни права относно неприкосновеността на личния живот и дава гаранция срещу нелоялна конкуренция и търговия. Единният пазар е особено ефективен за снижаването на цените и увеличаването на избора в области като въздушния транспорт, телекомуникациите и трансграничните плащания в еуро. Той създаде възможности за работа, позволи по-голямо движение на хора и улесни студентския обмен.

При все това, остава много още да бъде направено, за да се направят тези ползи още по-осезаеми в редица икономически дейности и да се подобри доверието в качеството на стоките и услугите. Това се отнася не само до стоките и услугите, предлагани от местни фирми, но и за тези, получени чрез внос. Отнася се и за възникващи сектори с важно значение като здравеопазването.

В допълнение към това, възходящото развитие на електронната търговия и трансграничното пазаруване направи особено важна необходимостта да се дадат реални права на потребителите и да се намали фрагментацията на правилата за защитата им.

- **Единен пазар за една интегрирана икономика:** добре функциониращ, по-интегриран единен пазар и честна и ефективна рамка за конкуренцията са от съществено значение за осигуряването на равнопоставеност на предприятията в ЕС и за насърчаването им, по-специално на малките и средни предприятия, да се ангажират повече с трансгранични дейности. Успоредно със стремежа към европейски трудов пазар се появяват нови форми за мобилност, и правилата за управление свободното движение на работната сила трябва да бъдат модернизирани.

Разпространената употреба на еурото, което прогресивно ще става валута на повечето държави-членки, също ще бъде от съществено значение, за да се постигне максималния ефект на изгодата от единния пазар, като ще позволи да се постигне пълния потенциал на последния. Единната валута води до прозрачност в единия пазар, позволявайки на потребителите да сравняват цените на стоките и услугите директно, а на фирмите да сравняват разходите си по-лесно.

Чрез създаване на по-обхватни, по-гъвкави и диверсифицирани паневропейски финансови пазари, единният пазар и единната валута заедно допринасят за подобряването на финансовите условия едновременно на частните лица и бизнеса и увеличават устойчивостта на ЕС на външни финансови сътресения. Следването на политиката на инвестиции в трансевропейски мрежи и отварянето на пазара на мрежовите индустрии също трябва да допринесе за по-нататъшната интеграция на европейската икономика.

- **Единен пазар за общество на знанието:** единният пазар трябва да се съсредоточи в нарастваща степен върху повишаването на ефективността на пазарите за високотехнологични и наукопоглъщаеми стоки и услуги, върху насърчаването на динамични и бързоразвиващи се сектори и върху създаването на пазарни условия, които стимулират иновациите чрез възникването на водещи пазари.

Пазарите са все още прекалено фрагментирани в области от ключово значение за икономиката, базирана на познанието, като например телекомуникациите. Също така, има все още съществени пречки в други сектори на услугите. Подобряването на рентабилността, качеството и законовата определеност на системата от права за интелектуалната собственост и разпространяването на употребата на нови информационни и комуникационни технологии в паневропейска мащаб, ще бъде от съществено значение за използването на нашия научноизследователски и иновационен потенциал.

В същото време, регулаторната рамка трябва да бъде олекотена в административно отношение, гъвкава и ориентирана към бъдещето, с цел да предугажда и улеснява промените.

- **Единен пазар за една добре регламентирана Европа:** успехът на единния пазар е зависил отчасти от установяването на последователна и ефективна схема от правила. Осъществяването на единния пазар беше въвеждане на

едно опростяване, заменящо националните правила и регламенти в много области с една обща схема от правила, важаща за цялата Общност. Разграждането на бариерите вървеше заедно с установяването на нови правила чрез хармонизиране на взаимното признаване на националните законодателства, включително спазването на правата на трудовата заетост и приемането на закони за здравеопазването, безопасността и защитата на околната среда.

След като изтече определено време и беше натрупван опит, време е да се прегледа как тези закони се прилагат и дали те пораждат ефекта, който беше първоначално предвиден. Ползите от единния пазар няма да се материализират, ако правилата не се прилагат коректно, ако не се прилагат законите, ако дадените права не са потвърждавани и коригирани, ако регламентите са прекалено скъпи да бъдат прилагани или ако се злоупотребява с правилата, например чрез антиконкурентно поведение или нелегален трафик.

Това изисква непрекъснато усилие за подобряване прилагането на законите. Изисква и тясна координация на национално ниво и ниво ЕС и засилено административно сътрудничество между държавите-членки, включително чрез използването на информационна технология, в области като финансовите услуги, конкуренцията и потребителското законодателство, правосъдието, данъчното облагане, митниците и вътрешния ред. Също така е необходим критичен анализ на това, как съществуващите закони могат да бъдат подобрени, за да се види кой от тях е ефективен и кой не, да се проучи как може да бъде намалено административното бреме, и да се направят необходимите промени, включително чрез опростяване и/или отмяна на законодателство. Едно по-добро прилагане и налагане на законите е от съществено значение за осигуряване на законова стабилност, предвидимост и постоянство, необходими на потребителите в единния пазар.

- **Единен пазар за една устойчива Европа:** единният пазар, заедно с четирите свободи, е важен катализатор за промяната, движеща сила за иновациите и растежа на продуктивността, което на свой ред води до създаването на нови работни места и просперитет, от които зависят благоденствието и по-доброто качество на живот. Но в последно време много европейци изказват своята загриженост относно почувстваните от тях разрушителни въздействия от глобализацията. Предугаждането и правилният отклик на промяната за хората и секторите, директно засегнати от отварянето на пазара е от съществено значение; това е въпрос на социална справедливост.

Изказана е също така загриженост относно увеличеното натоварване на околната среда, произтичащо от глобализацията и появата на бързоразвиващи се икономики в света. Необходимо е също така да се гарантира, че единния пазар ще поддържа и насърчава високо ниво на защита на околната среда. Стандартите за опазване на околната среда на свой ред ускориха развитието и внедряването на екологични технологии, които дадоха на европейските предприемачи конкурентно предимство, тъй като последните бяха първите предложили ги на световния пазар.

Признаването на социалните и икономически аспекти на единния пазар е от ключово значение за спечелване на общественото доверие в него като средство за подобряване на качеството на живот, също така тези два аспекта са важни инвестиции в бъдещето. Отварянето на пазара трябва да бъде следователно придружено от регионално развитие, обучение през целия живот, социална и екологична политика, която подготвя хората, бизнеса и териториите да се адаптират към и извлекат полза от промяната.

- **Единен пазар, отворен към света**, действащ като образец в глобален мащаб. ЕС не може да осигури просперитет като се занимава само със своите вътрешни проблеми, той трябва да използва и развива своите преимущества в световен икономически мащаб. Единният пазар прави Европа привлекателна за инвеститорите и фирмите от целия свят.

Той ускори развитието на правила и стандарти в области като безопасността на продуктите, околната среда, ценните книжа и корпоративното управление, които са водещ пример за стандартизация в световен мащаб. Той дава на ЕС потенциала да даде насоки на нормативната уредба и да гарантира, че се прилагат обективни правила относно световната търговия и инвестиции. Единният пазар на бъдещето трябва да бъде стартовата точка на един амбициозен глобален дневен ред.

3. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ВИЗИЯТА ЗА ЕДИННИЯ ПАЗАР

Разграждането на бариерите без развитие на регулаторна рамка в европейски мащаб, която да опазва обществените интереси, няма да доведе до дълготрайна интеграция.

За създаването и поддържането на единния пазар са били използвани набор от инструменти в различни области на политиките (вътрешния пазар, конкуренцията, данъчното облагане и митниците са само някои от тях). Тези инструменти трябва да се използват по-ефективно и съгласувано. Усилията напоследък за прилагане на „Принципите за по-добро регулиране“, по-специално относно извършването на оценки на въздействието, провеждане на консултации със заинтересованите страни и търсене на практически решения с оглед на прилагането (например превантивен или разрешаващ проблемите практически подход и инструменти като SOLVIT и мрежи за подпомагане като Европейските потребителски центрове), трябва да бъдат продължени. Интегрираната пазарна база, която е установена за стоките, ще продължи да бъде доизградена. Съществуващите закони и регламенти ще бъдат систематично преглеждани и ревизирани, с цел да се гарантира, че оказват желаните ефекти и да бъде сигурно, че тяхното прилагане не води след себе си ненужни административни разходи и обременяване.

С оглед на създаването на единния пазар са необходими нови подходи като:

- **По-голяма насоченост към въздействието, което оказва и постиганите резултати:** Докато традиционно политиката на единния пазар беше насочена към премахване на трансграничните бариери, главно посредством регламентиране, ударението в бъдеще ще бъде поставено върху осигуряването на по-добро функциониране на пазарите в изгода на гражданите, потребителите и предприемачите, с цел насърчаване на

конкурентноспособна бизнес среда, която ще зачита избора на потребителите и ще е социално и екологично отговорна. ЕС трябва да се намесва когато пазарите не функционират правилно и където ефекта от намесата би бил максимален. Той трябва да притежава по-добра способност да предугажда структурните промени и да оценява последствията им. Това изисква:

- подобрена оценка на нуждите на гражданите, потребителите и бизнеса, не само в икономическа перспектива, но и по отношение на избора и задоволеността;
 - по-внимателен мониторинг на функционирането и проявите на пазара, едновременно на нивото на отделните сектори и на нивото на цялата икономика, включително чрез специфични за секторите проучвания;
 - подобрена оценка на социалното въздействие на по-нататъшната интеграция и на отварянето на сектори за конкуренцията, както и на начините, по които националните и европейски кохезионни програми могат да спомогнат за предугаждането на и адаптирането към промени, свързани с икономическата интеграция.
- **По-голяма ефективност:** последователно и ефективно използване на инструменти в една Европа от 27 държави-членки не е лесна задача. Комисията ще продължи да играе своята ключова роля като пазител на договора, използвайки целия свой инструментариум, който има на разположение, действайки като гарант за пакта за доверие между държавите-членки. Изпълнявайки тази роля, тя трябва да има предвид увеличеното разнообразие в един съюз от 27 държави-членки и да намери начини да гради върху най-добрите практики, както и да насърчава доверието, на базата на което е построена системата на взаимно признаване. В същото време, регулаторната среда трябва да бъде достатъчно гъвкава, за да отговаря на все по-нарастващия ритъм на промяната. Следователно, трябва да бъде използван разнообразен и гъвкав набор от инструменти. Той включва:
 - намиране на правилния баланс между хармонизирането и взаимното признаване на правилата и между използването на директивите и регламентите, пригаждане на инструментите за постигане на желания резултат;
 - развитие на инструментариум, който допълва законодателството, като дейността на агенции, указания, обмен на най-добри практики, саморегулиране и съвместно регулиране;
 - нарастване на усилията за опростяване и модернизиране на съществуващите правила, включително чрез внимателна проверка на националното законодателство и механизмите на сътрудничество, като тези, установени от Директивата за услугите;
 - проактивно налагане на правилата за конкуренцията;

- подобро прилагане и налагане на европейското законодателство чрез, например, по-ефективно управление на процедурите за нарушение и насърчаването на извънсъдебни механизми за разрешаване на проблемите.
- **По-голяма децентрализация и базираност на мрежата:** европейските институции не могат да създадат ефективен единен пазар самостоятелно. Ние трябва да преосмислим как да ангажираме всички заинтересовани участници и да наложим у държавите-членки идеята за единния пазар като тяхно собствено дело. Това следва да включва:
 - засилване на ролята на националните регулаторни органи и подобряване на сътрудничеството и взаимодействието на административните, съдебни и регулаторни власти на държавите-членки
 - насърчаване на по-добра координация между властите, отговорни за отделните аспекти на единния пазар на национално ниво, също както и взаимодействието на национално и ЕС ниво.
- **По голяма отзивчивост към глобалния контекст:** ЕС трябва да мисли в глобален мащаб – един добре функциониращ единен пазар е необходим, за да позволи на Европа да е успешен конкурент в световното пазарно пространство и да използва глобализацията за своя изгода. Създаден е Европейски фонд за приспособяване към глобализацията, за да се намали въздействието на промените в световните търговски схеми. Приоритетите на единния пазар трябва да бъдат свързани с глобалния дневен ред, включително търговските преговори от Доха и проведения наскоро кръг от двустранни търговски преговори. Също така трябва:
 - да се разширят аспектите на политиката на единния пазар чрез политиката за съседство;
 - да се увеличи еталонирането на правилата на ЕС по отношение на практиките в държави, които не са членки на съюза;
 - да се извършва по-систематичен мониторинг на вноса и потребителските цени, за да се провери дали ползите от отвореността към глобалните пазари се почувстват от потребителите;
 - да се насърчава по-голяма глобална регулаторна конвергенция, включително, където е уместно, приемането на европейските стандарти, на международно ниво чрез международни организации и двустранни споразумения;
 - да се подкрепят европейските контролни органи и частни регулатори в задълбочаването на тяхното международно сътрудничество;

- да се засили двустранното регулаторно сътрудничество с основните търговски партньори на ЕС.
- **Повече достъпност и по-добра комуникация:** Гражданите, фирмите, местните и регионални власти трябва да могат да осъзнават и инвестират в многото възможности, които им се предлагат от единния пазар. Те трябва да намират ясни отговори на техните въпроси или проблеми. Много може да бъде направено за подобрене на комуникациите и за публикуване на възможностите, предлагани от една интегрирана Европа. Това следва да включва:
 - насърчаване на държавите-членки и регионалните/местни власти да развиват информационни планове;
 - рационализиране на информационните източници за единния пазар и по-добри публикации за тяхната роля;
 - улесняване на достъпа от типа „всичко в едно“ за малките и средни предприятия;
 - даване право на потребителите да получават обезщетение колективно, когато разходите надвишават ползите на индивидуално ниво;
 - провеждане на целенасочено обучение на ключови официални лица на национално ниво;
 - Преглед на ролята на представителствата на Комисията в държавите-членки.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Единният пазар е от съществено значение за откриването на възможности, които ще позволят на европейците да посрещнат предизвикателствата на 21 век и напълно да се възползват от изгодите на един по-глобализиран свят. Новите подходи за прилагането на визията за единния пазар на 21 век ще бъдат проучени по-задълбочено през идващите месеци.

Пълният преглед на състоянието на вътрешния пазар ще бъде финализиран през есента на 2007 г. Прегледът ще се състои в оценка на постиженията на единния пазар към днешна дата, разглеждане на нещата, които са се оказали ефективни, но също така на области и въпроси, които са предотвратили европейските граждани да се възползват в пълна степен от неговите изгоди. Важна част от прегледа ще се бъде с фокус върху това, което трябва да бъде променено или направено по различен начин, за да се гарантира, че бъдещата политика на единния пазар е разработена с цел да се използват предимствата на и да се повлияе на глобализацията по начин, подкрепен от европейските граждани. Където е възможно, прегледът ще бъде придружен от практически предложения, ако е необходимо и от законодателни предложения. Където това не е възможно да бъде направено веднага, прегледът ще посочи стъпките и времевия график, които ще доведат до конкретни предложения.

Този преглед ще бъде подкрепен от набор от изследвания и анализи на Комисията. Подготвителният процес ще включва преглед на инструментите и работните методи, използвани за изграждането на единния пазар досега, с цел да се оцени тяхната ефективност да се прецени какви промени биха били необходими в бъдеще. Начините за подобрене на пазарния мониторинг ще бъдат задълбочено изследвани. Няколко инициативи в областта на потребителското законодателство, здравеопазването, стоковите пазари, правата за интелектуална собственост и органите за стандартизация са също в процес на провеждане. Те се оформят като част от този преглед и ще бъдат напълно съгласувани с визията, установена в този междинен доклад.

Предложенията график е избран, така че да осигури достатъчно време за задълбочени дискусии в различните състави на Съвета и между европейските институции, с цел да се стигне до ясни политически изводи до сесията на Европейския съвет през пролетта на 2008 г. Разкритията и предложенията на доклада, като и тези на критическия анализ на социалната реалност също трябва да се използват в преоценката на Европейските насоки за растеж и работни места, в контекста на Стратегията от Лисабон.

Единният пазар е средство; той не е крайна цел. Той е средство да се даде възможност на всеки в ЕС – на гражданите, потребителите и бизнеса, да извлекат максимална полза от възможностите, предлагани от един по-открит и интегриран ЕС. Той е средство за извеждане на интересите на европейските граждани на преден план в една ера на глобализация, като се придаде на Европа повече мощ и влияние на световната сцена. Той е средство да се направлява икономическия растеж и да се изгради една конкурентноспособна и открита Европа с процъфтяващи пазари и солидни търговски отношения, която може да доведе до солидарност, пълна трудова заетост, универсален достъп до услуги от общ интерес, високи социални и екологични стандарти и високи нива на инвестициите в научноизследователската дейност и образованието, което я подготви по-добре за бъдещето. Докладът на Комисията тази есен ще трансформира тези цели в оперативна стратегия, която ще изгради единния пазар на 21 век.

ПРИЛОЖЕНИЕ: ПОСТИЖЕНИЯ НА ЕДИННИЯ ПАЗАР КЪМ ДНЕШНА ДАТА

От своето начало, Европейската общност работи към създаването на единен пазар. Напълно завършен митнически съюз – премахването на всички тарифи за търговия между държавите-членки беше първата стъпка, постигната през юли 1968 г.

На базата на тези първоначални постижения, проектът за единния пазар реално започна с проектоплана на Комисията от 1985 г., одобрен от държавите-членки в Единния европейски акт от 1986 г., който установи 31 декември 1992 г. като определената дата за премахване на вътрешните бариери в рамките на ЕС, което ще позволи свободното движение на хора, стоки, услуги и капитали.

Десет години след това Комисията извърши задълбочена оценка, която проследи прогреса, постигнат след отварянето на границите на 1 януари 1993 г. и предложи обзор на постиженията на вътрешния пазар на ЕС за десетилетието 1992-2002 г. (SEC(2002) 1417).

Анализът на икономическото въздействие на единния пазар беше актуализиран напоследък от една публикация на Генерална Дирекция „Икономически и финансови въпроси“ на Комисията (European Economy Economic Papers, №271, януари 2007 г.). Наскоро проведени проучвания на „Евробарометър“ също хвърлиха светлина върху мненията и натрупания опит на гражданите и бизнеса в ЕС.

Следващия текст дава представа за изгодите, получени от завършването на Единния европейски пазар.

(1) Живот в Единния европейски пазар – изгоди за гражданите

- Увеличение на благосъстоянието в размер на 480€ на глава от населението, в сравнение със ситуацията преди въвеждането на единния пазар, което съответства на 2,2% увеличение на БВП през периода 1992-2006 г.
- Възможност за обучение в чужбина, която се оценява положително от 84% от европейските граждани. С помощта на програмата Еразмус, 1,2 милиона млади хора са завършили своето обучение в друга държава-членка.
- Възможността за пътуване в друга държава-членка. В сравнение с времето отпреди 10 години, мнозинството (72%) от хората в държавите-членки счита пътуването в ЕС по-лесно, по-специално в тези държави, които са подписали Споразумението от Шенген.
- Правото да се живее и работи извън граница: въпреки че все още са налице временни ограничения, възможността за работа в друга държава-членка се оценява положително от 70% от европейските граждани. Повече от 15 милиона европейски граждани са сменили местожителството си, преминавайки границата, за да работят или живеят в друга държава след тяхното пенсиониране. Те могат да гласуват и да участват в избори по новото си местоживееие. Европейските миграционни работници са облагодетелствани с правото на равнопоставеност по отношение на назначаването на работа, относно трудовото възнаграждение и другите условия на труд, както и по отношение на социалните и данъчни

привилегии. Те могат да бъдат придружавани от членовете на техните семейства, независимо от тяхната националност. Създаването на Европейската здравноосигурителна карта улесни възстановяването на разходите за лечение по време на временен престой в друга държава-членка. Няколко законодателства и програми са налице с цел да се улесни мобилността на научните работници и да се гарантира признаването на дипломите в широк спектър от професии, като архитектурата, акушерството, фармацевтиката, здравеопазването (дипломите на лекарите и сестрите), зъболечението и ветеринарната медицина.

- Един по-голям избор на висококачествени стоки и услуги: 3 от всеки 4 европейски граждани (75%) считат, че възможността стоки от други държави-членки да бъдат продавани по същите условия като местните стоки е оказала положително въздействие. 73% считат, че единния пазар е дал положителен принос за предлаганата гама от стоки и услуги. Въвеждането на еурото направи по-лесно сравнението на цените в отделните държави.
- В много случаи се стигна до по-ниски цени за стоки и хранителни продукти в резултат на отварянето на националните пазари и получената в следствие на това увеличена конкуренция. 67% от европейските граждани възприемат увеличената конкуренция в области като транспорта, телекомуникациите, банковата система и застрахователното дело като нещо полезно. В областта на комуникациите конкуренцията стимулира развитието на напредничави иновационни технологии и изграждането на широколентови мрежи, които са понастоящем достъпни до 85% от европейското население. Цените за телефонните разговори, налагани от старите национални монополни компании за национални и международни разговори са намалели с повече от 40% средно между 2000 и 2006 г.
- Купувачите на стоки имат всички потребителски права когато пазаруват извън своята страна. Мнозинството от гражданите (53%) считат, че правилата на вътрешния пазар са увеличили защитата на потребителите в рамките на ЕС. Налице са специфични европейски законодателства, за да се гарантират високи нива на изискванията за безопасност на стоките, за предотвратяване и борба с подвеждащата реклама и некоректни клаузи в договорите, за определяне на правата на въздушните пасажери или за да се отвори банкова сметка в друга държава-членка.
- В резултат на една по-открита и с повече елементи на конкуренция процедура за възлагане на обществените поръчки, правителствата спестяват пари, които могат да харчат за други приоритети, каквито са здравеопазването и образованието. Например цената на подвижния състав на железопътния транспорт е спаднала с 40%.

(2) Дейност в Единния европейски пазар – изгоди за бизнеса

- Единен пазар от близо 500 милиона души: Това позволява на по-едрия бизнес да се възползва от икономия на мащаба. Междувременно, нови пазари за износ са отворени за малки и средни предприятия, които преди са били недостъпни поради разходите и затрудненията.

- Улеснена трансгранична търговия в рамките на ЕС: липсата на гранични бюрократични спънки и разпространението на еурото намалиха времето за доставка и намалиха разходите. Преди отпадането на граничните бариери, само данъчната система изискваше 60 милиона документа от митническата обработка годишно: те вече са излишни. Използването на принципа на взаимно признаване означава също, че в повечето случаи, дори когато няма хармонизиране на техническите спецификации или другите правила, фирмите имат нужда само от едно разрешение – това от собствената им страна – за да предлагат стока или услуга навсякъде в ЕС. Инструментариумът от типа на SOLVIT осигурява отговор на възможни въпроси, възникващи в резултат на трансграничната търговия.
- По-лесни начини да се започне или закупи бизнес: мрежи от типа на Европейски мрежи за подкрепа на бизнеса осигуряват подкрепа за новите предприемачи с цел започване на бизнес на територията на Европа. Регионалната политика на ЕС играе директна роля в развитието на услугите за поддръжка на бизнеса на малките и средните предприятия в области като достъпа до финансиране, управлението и маркетинга. Законодателството на ЕС в областта на конкуренцията осигурява равнопоставеност относно сливанията и придобиванията на фирми в рамките на ЕС. Сливанията между европейски компании, регистрирани в отделни страни, могат да бъдат опростени чрез създаване на „Европейско дружество“.
- Разпространение на европейските стандарти и етикети: благодарение за усилията на органите за техническо хармонизиране и стандартизация, стоки, отговарящи на изискванията на стандартите могат да циркулират свободно в рамките на единния пазар. Това дава на фирмите пълен достъп до целия пазар на ЕС, опростява процедурите и съкращава разходите, също както и осигурява техническа оперативна съвместимост и високи стандарти за безопасност.
- Нови възможности за сключване на договори и средства за финансиране: фирмите сега могат да участват в търгове за разпределение поръчки за стоки и услуги за административните власти в други държави-членки, благодарение на отварянето на процедурата за възлагане на обществените поръчки.
- Малките търговски потребители, както и големите предприятия се възползват от по-ниските цени на телекомуникациите, също както и от тези на електричеството, в държавите-членки, където тези сегменти на пазара са отворени за конкуренцията.
- По-нататъшните изгоди за бизнеса ще нарастват в следствие на осъществяването на плана за действие за финансовите услуги, което ще означава по-евтино финансиране на бизнеса във всякакъв мащаб и ще освободи регистрираните фирми от задължението да спазват 27 различаващи се схеми от национални правила когато имат нужда да наберат средства.